



## LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-

Nr.

I

Nr.

### DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija pakartotinai teikia šių įstatymų pakeitimo projektus: 1) Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo, 2) Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo, 3) Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo, 4) Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo, 5) Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo, 6) Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo, 7) Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo, 8) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo, 9) Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo, 10) Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo, 11) Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo, 12) Lietuvos Respublikos žemės įstatymo, 13) Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo (toliau – įstatymų projektai).

I. Sprendžiama problema	<p>Istatymų projektai parengti atsižvelgiant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendaciją atlikti valstybės valdomų įmonių teisinių formų peržiūrą ir Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, V misijos (prioriteto) 5.6 Vyriausybės programos projekto „Optimali valstybės įmonių ir viešojo valdymo sistema“ 5.6.1 darbą – <i>atnaujinti Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planą ir numatyti valstybės įmonių pertvarkymą į kitos teisinės formos juridinius asmenis, valstybės valdomų bendrovių, vykdančių tik komercinę veiklą ir konkuruojančių su privataus kapitalo bendrovėmis, akcijų privatizavimą, taip pat valstybės valdomas bendroves, kurių vertybinius popierius būtų siūloma įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje</i>, numatytą tikslą valstybės įmones pertvarkyti į kitos teisinės formos juridinius asmenis.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Istatymų projektais siūloma mažinti Žemės ūkio ministerijos valdymo srities valstybės įmonių skaičių, t. y. sujungti 3 valstybės įmones: valstybės įmonę Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrą (toliau – VĮ ŽŪIKVC), valstybės įmonę Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centrą „GIS-Centras“ (toliau – VĮ „GIS-Centras“) ir valstybės įmonę Valstybės žemės fondą (toliau – VĮ VŽF), su jų šiuo metu vykdomomis funkcijomis, ir šių 3 valstybės įmonių pagrindu įsteigti vieną naują valstybės įmonę Žemės informacijos centrą (toliau – VĮ ŽIC), tokiu būdu konsoliduojant jų funkcijas, daugiausia informacinių išteklių kūrimo ir palaikymo, kurios šiuo metu atliekamos 3-ose valstybės įmonėse. Žemės ūkio ministerijos valdymo srities informacinių technologijų (toliau – IT) kūrimo ir palaikymo funkcijų konsolidavimas vienoje įmonėje leis padidinti turimos informacijos ir duomenų valdymo operatyvumą, optimaliau panaudoti turimus žmogiškuosius, materialinius ir infrastruktūrinius išteklius, operatyviau reaguoti į poreikį keisti ir (ar) tobulinti / kurti naujus registrus ar sistemas, dėl to VĮ ŽIC galėtų teikti kokybiškesnes paslaugas vartotojams. Tokiu būdu būtų išvengta neefektyvių sprendimų, kurie pasitaiko dėl skirtingos institucijų kompetencijos / supratimo ir interpretavimo, kuriant ir diegiant informacinius sprendimus, todėl tikimasi ir didesnio valdymo efektyvumo užtikrinimo.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Naujoje valstybės įmonėje – VĮ ŽIC būtų koncentruota IT analitika, IT programavimas ir IT eksploatavimas tų informacinių sistemų ir registrų, kurių tvarkytojas šiuo metu yra VĮ ŽŪIKVC, VĮ „GIS-Centras“ ir VĮ VŽF.</p> <p>Siūlomoms nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės,</p>

	savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Įstatymų projektais siūlomas teisinis reguliavimas nustatys efektyvesnį ir greitesnį informacijos ir duomenų valdymo operatyvumą bei suteiks galimybę teikti kokybiškesnes paslaugas vartotojams.

Pažymėtina, kad 2018 m. vasarą Lietuvai tapus EBPO nare, Bendrovių valdysenos komiteto (toliau – Komitetas) ir Komiteto Valstybės nuosavybės ir privatizavimo praktikų darbo grupės (toliau – Darbo grupė) posėdžiuose kartu su pritarimu dėl Lietuvos bendrovių valdysenos atitikties EBPO Bendrovių valdysenos principams ir EBPO Valstybės valdomų įmonių valdysenos gairėms nuspręsta, praėjus dvejiems metams po Lietuvos įstojimo į EBPO, atlikti EBPO rekomendacijų Lietuvai bendrovių valdysenos srityje įgyvendinimo peržiūrą. Viena iš prioritetinių rekomendacijų – „Supaprastinti VVI teisinės ir korporatyvines formas“. 2018 m. sausio 30 d. buvusi Ūkio ministerija rašte Komiteto ir Darbo grupės pirmininkams nurodė, kad Lietuvoje veikia 10 valstybės įmonės teisinę formą turinčių juridinių asmenų, vykdančių komercinę veiklą, kurie bus pertvarkyti į kitos teisinės formos juridinius asmenis. Komiteto ir Darbo grupės ekspertai, atliekantys EBPO rekomendacijų įgyvendinimo peržiūrą, minėtą prioritetinę rekomendaciją laiko neįgyvendinta. EBPO Sekretoriatas savo pranešime apie tai, kaip Lietuva įgyvendina stojimo peržiūros rekomendacijas bendrovių valdysenos srityje, pažymi, kad *Lietuvoje valstybės valdomų įmonių mastas yra per didelis ir yra vienas didžiausių EBPO, todėl reikia aiškos strategijos, kuri pagrįstų valstybės nuosavybės reikalingumą valstybės valdomose įmonėse.*

Atsižvelgiant į tai, kad EBPO rekomendacijų įgyvendinimas yra vienas iš svarbiausių prioritetų tiek Lietuvos Respublikos Seime, tiek Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, būtina imtis visų reikiamų priemonių, siekiant užtikrinti EBPO rekomendacijų ir Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos tikslų ir priemonių įgyvendinimą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, įvertinusi siekį ilginiui visiškai atsisakyti valstybės įmonės teisinės formos, pasiūlė į atnaujintą Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planą (toliau – Planas) įtraukti priemonę *dėl valstybės įmonės Valstybės žemės fondo, valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ir valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ veiklų konsolidavimo ir reorganizavimo jungimo būdu ir po jungimo veikiančios valstybės įmonės pertvarkymo į kitos teisinės formos juridinį vienetą*, kurios pasiūlytas įgyvendinimo terminas – 2023 m. gruodžio mėn.

Įvertinus tai, kad nesiūloma reglamentuoti iki tol nereglementuotų santykių, taip pat nekeičiama nustatyto teisinio reguliavimo esmė, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Įstatymų projektais neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymų projektuose nėra įtvirtinta naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

Įstatymų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Teisės aktų projektų registravimo posistemyje.

Įstatymų projektai derinti su Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos

ministerija, Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Konkurencijos taryba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos statistikos departamentu, VĮ „Gis-Centras“, VĮ VŽF, VĮ ŽŪIKVC, viešąja įstaiga Valdymo koordinavimo centru. Išvadų nepateikė VĮ „Gis-Centras“, VĮ VŽF, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir viešoji įstaiga Valdymo koordinavimo centras.

Pažymėtina, kad kartu su įstatymų projektais suinteresuotoms institucijoms derinti buvo pateiktas ir Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo Nr. VIII-1481 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriame siūloma 5 straipsnio 1 dalį papildyti nuostata, jog Fitosanitarinio registro valdytoja yra Žemės ūkio ministerija, o tvarkytojas – valstybės įmonė Žemės informacijos centras, tačiau suderinus poziciją su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, šio įstatymo projekto teikimo kartu su įstatymų projektais atsisakyta ir jis pagal poreikį bus teikiamas atskiru teikimu.

Įvertinę Teisingumo ministerijos pastabą dėl bendro pobūdžio nuostatos – nurodyti, kad nuo 2022 m. liepos 1 d. teisės aktuose nuorodos į reorganizuojamas valstybės įmones reiškia nuorodą į VĮ ŽIC, manome, kad taip daryti nėra tikslinga, kadangi asmenys, pradėję atitinkamas procedūras pagal vieno įstatymo nuostatas, turėtų dar papildomai ieškoti informacijos taip pat ir kituose įstatymuose ir taip būtų klaidinami, todėl manome, kad tikslinga koreguoti valstybės įmonės pavadinimą visuose pateiktuose įstatymų projektuose.

Pažymėtina, kad Įstatymų projektai darbine tvarka suderinti su Vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo projekte patikslintas 9 straipsnio 5 dalies 6 punktas, numatant, kad VĮ ŽIC vykdo mokesčio už aplinkos teršimą iš žemės ūkio veiklai naudojamų ne keliais judančių mechanizmų apskaičiavimo ir sumokėjimo fakto patikrinimą (ne kontrolę, kaip yra šiuo metu galiojančioje įstatymo nuostatoje).

Taip pat įvertintos pastabos, gautos iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės bei Ekonomikos politikos grupės. Į visas pastabas atsižvelgta ir atitinkamai patikslinti įstatymų projektai bei lydinieji dokumentai. Įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą, kad Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo projekto 2 straipsniu siūlomi pakeitimai dėl melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos vykdymo ne tik VĮ ŽIC (šiuo metu žemės ūkio ministro nustatyta tvarka tai daro VĮ VŽF), bet ir siūlymas tai daryti ir savivaldybėms, o tai galimai šios funkcijos vykdymas keliose institucijose būtų traktuojamas kaip dubliavimas, todėl atsisakyta šios funkcijos vykdymą pavesti ir savivaldybėms; atitinkamai patikslintas Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo projektas.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 3D-283 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė. Tiesioginis rengėjas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Turto ir viešųjų pirkimų skyriaus (vedėjas Karolis Tvaskus, tel. (8 5) 239 1227, el. p. karolis.tvaskus@zum.lt) vyriausiasis specialistas Ignas Kišvinas, tel. (8 5) 239 1280, el. p. ignas.kisvinas@zum.lt.

#### PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 46 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 7 lapai.
4. Institucijų išvados, 20 lapų.

Ignas Kišvinas, tel. 239 1280, el. p. [ignas.kisvinas@zum.lt](mailto:ignas.kisvinas@zum.lt)